

Самостійна робота може здійснюватися індивідуально чи групами залежно від мети, обсягу, конкретної тематики, рівня складності, рівня умінь лікарів. Сутність самостійної роботи лікарів-інтернів як специфічної педагогічної конструкції визначено особливостями поставлених у ній навчально-пізнавальних завдань. Отже, самостійна робота не є самостійною діяльністю слухачів із засвоєння навчального матеріалу, а є особливою системою умов навчання, які організовує викладач. Викладач розробляє завдання для самостійної роботи слухачів. Це може бути посилання на конкретний підручник, збірник задач, навчальний посібник, нормативно-довідкову літературу.

Засоби для організації самостійної роботи: робочі зошити, бланки завдань, конспекти лекцій, навчальні посібники, таблиці, схеми, тести, комп'ютерні класи.

Висновки. Правильна організація самостійних навчальних занять, їх систематичність, доцільне планування робочого часу дає змогу прищепити лікарям-інтернам уміння і навички в оволодінні, вивченні, засвоєнні та систематизації набутих знань у процесі навчання, забезпечувати високий рівень успішності в період навчання, прищепити навички відповідного професійного рівня протягом усієї трудової діяльності.

Література

1. Раздумья о последипломном образовании / Л. Д. Тондий, С.И. Ткач, О.Л. Тондий // Проблемы современной медицинской науки та освіти. – 2010. № 1. – С. 58 – 64.

ТЮТОРІАЛ ЯК ФОРМА НАВЧАННЯ ЛІКАРІВ НА ЕТАПІ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ

*В. М. Козько, Г. О. Соломенник, Н. Ф. Меркулова, Г. І. Граділь, В. Г. Ткаченко,
О. І. Могиленець, К. В. Юрко, О. М. Винокурова
Харківський національний медичний університет*

Високий рівень підготовки лікарів забезпечує висококваліфіковане надання допомоги в їх безпосередній практичній діяльності. Тому постійне оновлення професійних навичок та умінь лікарів слід розглядати в рамках безперервної освіти. Серед сучасних форм організації навчання та підвищення кваліфікації медичних працівників найбільш розповсюдженими є лекції, семінари, семінари-тренінги (рольова гра, ділова гра), конференції тощо. Поряд з цим однією з альтернативних та перспективних форм навчання є тьюторіали.

Тьюторіали – це форма занять, яка використовується для організації, коригування та контролю самостійної роботи лікарів-інтернів та курсантів. Така форма є поширеною в індивідуалізованому та дистанційному навчанні. Тьюторіали передбачають певну зміну форм співробітництва викладачів та слухачів, в основі плідної співпраці яких полягає посилена мотивація з обох боків. Обговорення поточних результатів у групі, дискусії, «мозкові атаки», доповіді, виступи набувають дещо іншого характеру. Учасники тьюторіалів – тьютор (викладач-консультант, викладач-наставник), який готує та проводить тьюторіал, та слухач або група слухачів у кількості 5-10 осіб. В обов'язки тьютора входить створення сприятливих умов для організації та контролю самостійної роботи лікарів, проведення індивідуальних та групових консультацій, надання науково-методичної допомоги в процесі навчання. На тьютора покладаються такі функції, як координація навчальної діяльності, коректування змісту навчання, консультування, забезпечення правильного користування навчально-методичною літературою. Тьютор повинен поєднувати у собі якості викладача, що проводить тьюторські заняття; консультанта, що координує процес навчання, проводить групові та індивідуальні консультації; менеджера, що організовує процес навчання, управляє проведенням групових тьюторських занять, контролює виконання завдань тощо; керівника. До нього звертаються як до авторитетного джерела інформації, як до експерта. Тому до тьютора висувуються високі професійні та ділові вимоги: він має володіти не лише вміннями наукової, педагогічної, методичної діяльності, йому повинні бути притаманні комунікативні, організаторські, управлінські, менеджерські вміння та якості.

Тьюторські заняття (тьюторіали) поки що не знайшли широкого застосування в традиційній системі навчання, але в умовах сучасних педагогічних технологій ця форма може бути використана з метою підвищення ефективності післядипломного етапу практичної підготовки лікарів.

Література

1. Кайдалова Л.Г., Мнушко З.М. Модульна технологія навчання: Навч.-метод. посіб. для викладачів та студ. вищ. навч. закл. – Х.: Вид-во НФаУ; Золоті сторінки, 2002. – 86 с.
2. Основы дидактики в профессиональной деятельности преподавателя медицинского вуза. Справочное пособие для преподавателя медицинского вуза и колледжа / Под ред. М.Г. Романцова. – Санкт-Петербург, 2010. – 94 с.
3. Зеер Э.Ф. Профессиональное образование как фактор развития личности // Психология профессионального развития. – Москва, 2006. – С.121–122.

УДК 614.23:378.147.31

ВПРОВАДЖЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ТА РОЗВИТКУ НОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПІДГОТОВЦІ ЛІКАРІВ-ІНТЕРНІВ ІЗ СПЕЦІАЛЬНОСТІ “ЗАГАЛЬНА ПРАКТИКА – СІМЕЙНА МЕДИЦИНА”

В. М. Коновчук, А. І. Ковтун, Д. О. Тарабас
Буковинський державний медичний університет

INTRODUCTION OF DISTANCE LEARNING AND DEVELOPMENT OF NEW TECHNOLOGIES IN THE TRAINING OF DOCTORS INTERNS OF “GENERAL PRACTICE OF FAMILY MEDICINE”

V. M. Konovtshuk, A. I. Kovtun, D. O. Tarabas
Bukovinian State Medical University

Розглянуті особливості впровадження дистанційного методу навчання, як методу активного самовдосконалення та моніторингу якості підготовки лікарів-інтернів із невідкладних станів. Аналізуються особливості технологічного та інформаційного забезпечення як складових дистанційного навчання у післядипломній освіті.

The feature soft the method of implementation of distance learning as a method of self-improvement activities and monitoring the quality of training of medical interns emergency conditions. The feature soft the technology and information support as components of distance education in postsecondary education.

Вступ. Розвиток інформаційних технологій за останні роки зумовив подальшу модернізацію системи підготовки лікарів. Концепція дистанційної освіти за умов тотальної інформатизації освіти завдяки такому глобальному явищу як Інтернет, стала на сьогодні доступною українському суспільству.

Сучасні інформаційні технології відкривають нові можливості для підвищення ефективності навчального процесу. Все більше значення набувають методи активного пізнання, самоосвіта, дистанційне навчання. Дистанційна форма навчання – одна з ефективних форм післядипломної освіти.

Дистанційне навчання – це сукупність сучасних інформаційних технологій, що забезпечують доставку інформації в інтерактивному режимі від викладачів до студентів і слухачів. Дистанційна освіта (distance learning) є найбільш адекватною відповіддю на виклик, що нам кидає сучасне життя. Основними принципами дистанційного навчання є інтерактивна взаємодія у процесі, надання студентам можливості самостійної роботи з освоєння знань за відсутності викладача, а також консультативний супровід у процесі навчання. Пріоритетним напрямком розвитку освіти є впровадження технологій, що забезпечують пода – льше вдосконалення навчально-виховного процесу, ефективність та доступність освіти, підготовку лікаря до дія – льності в сучасному інформаційному суспільстві. Перевагами дистанційного навчання є: зручні умови для засвоєння матеріалу протягом 24 годин на добу і 7 днів на тиждень, здешевлення навчання приблизно вдвічі, а також коли викладач стає помічником, наставником, який спря – мовує інтерна у процесі навчання, а не просто контролює засвоєння знань за умов розвитку якісно нових засобів інформаційних технологій та посилення міжнародної інтеграції України.

Основна частина. Згідно наказу МОЗ України № 1088 від 10.12.2010р. «Про удосконалення післядипломної освіти лікарів», Буковинський державний медичний університет впроваджує в навчальний процес на післядипломному етапі різні форми дистанційної освіти. Співробітники кафедри анестезіології та реаніматології проводять пошук інноваційних форм і методів навчання,